

נשים בתנ"ך בראי החסידות – שיעור 21

רחב

ספר יהושע פרק ב

(א) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים אנשים מרגלים חרש לאמר לכו ראו את הארץ ואת יריחו ויילו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה: (ב) ויאמר למלך יריחו לאמר הנה אנשים באו הנה הלילה מכני ישראל לחפר את הארץ: (ג) וישלח מלך יריחו אל רחב לאמר הוציאי האנשים הבאים אליך אשר באו לביתך כי לחפר את כל הארץ באו: (ד) ותקח האשה את שני האנשים ותצפנו ותאמר כן באו אלי האנשים ולא ידעתי מאין המה: (ה) ויהי השער לסגור בחשך והאנשים יצאו לא ידעתי אנה הלכו האנשים רדפו מהר אחריהם כי תשיגום: (ו) והיא העלתם הגגה ותטמנם בפשתי העץ הערכות לה על הגג: (ז) והאנשים רדפו אחריהם דרך הירדן על המעברות והשער סגרו אחרי כאשר יצאו הרדפים אחריהם: (ח) והמה טרם ישכבון והיא עלתה עליהם על הגג: (ט) ותאמר אל האנשים ידעתי פי נתן ה' לכם את הארץ וכי נפלה אימתכם עלינו וכי נמגו כל ישרי הארץ מפניכם: (י) כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף מפניכם בצאתכם ממצרים ואשר עשיתם לשני מלכי האמרי אשר בעבר הירדן לסיחן ולעוג אשר התרמתם אותם: (יא) ונשמע וימס לבבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם כי ה' א-להיכם הוא א-להים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת: (יב) ועתה השבעו נא לי בה' כי עשיתי עמכם חסד ועשיתם גם אתם עם בית אבי חסד ונתתם לי אות אמת: (יג) והחיתם את אבי ואת אמי ואת אחי ואת אחותי\} ואת כל אשר להם והצלתם את נפשתינו ממות: (יד) ויאמרו לה האנשים נפשנו תחתיכם למות אם לא תגידו את דברנו זה והיה בנת ה' לנו את הארץ ועשינו עמך חסד ואמת: (טו) ותורדם בחבל בעד החלון כי ביתה בקיר החומה ובחומה היא יושבת: (טז) ותאמר להם ההרה לכו פן יפגעו בכם הרדפים ונחבתם שמה שלשת ימים עד שוב הרדפים ואחר תלכו לדרךכם: (יז) ויאמרו אליה האנשים נקים אנחנו משבעתך הנה אשר השבעתנו: (יח) הנה אנחנו באים בארץ את תקנות חוט השני הנה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו ואת אביך ואת אמך ואת אחיך ואת כל בית אביך תאספי אליך הביתה: (יט) והיה כל אשר יצא מדלתי ביתך החוצה דמו בראשו ונאנחנו נקים וכל אשר יהיה אפך בבית דמו בראשו אם יד תהיה בו: (כ) ואם תגידו את דברנו זה והיינו נקים משבעתך אשר השבעתנו: (כא) ותאמר כדברכם כן הוא ותשלחם וילכו ותקשר את תקנות השני בחלון: (כב) וילכו ויבאו ההרה וישבו שם שלשת ימים עד שבו הרדפים ויבקשו הרדפים בכל הדרך ולא מצאו: (כג) וישבו שני האנשים וירדו מההר ויעברו ויבאו אל יהושע בן נון ויספרו לו את כל המצאות אותם: (כד) ויאמרו אל יהושע פי נתן ה' בידינו את כל הארץ וגם נמגו כל ישרי הארץ מפנינו:

* * *

רש"י יהושע פרק ב פסוק א

אשה זונה - תרגם יהונתן: פונדקיתא, מוכרת מיני מזונות:

תלמוד בבלי מסכת מגילה דף טו/א

רחב בשמה זינתה יעל בקולה אביגיל בזכירתה מיכל בת שאול בראייתה...

לקוט שמעוני יהושע - פרק א - רמז ח

"ראו את הארץ ואת יריחו". יריחו היתה בכלל [הארץ] ולמה יצאת? מלמד ששקולה כנגד כולם.

מלבי"ם על יהושע פרק ב פסוק ב - חלק באור הענין

... יש הבדל בין התר והמרגל, התר מבקש את הטוב אם טובה הארץ ואם אנשי גבורי וכדומה, והמרגל יבקש את ערות הארץ, המקום הנוח לכבשה משם... ויש הבדל בין החופר את הארץ ובין התר והמרגל, שהחופר הוא בעומק במקום אחד לדעת מחשבות אנשים וסתריהם, והם לא הלכו רק לחפור במקום אחד:

ספר במדבר פרק טו לט

... ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זנים אחריהם:

* * *

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף מח/ב

אמר רב נחמן: ...יהושע תקן להם ברכת הארץ כיון שנכנסו לארץ...

סדר תפלה, סדר ברכת המזון

נודה לך ה' אלקינו על שהנחלת לאבותינו ארץ חמדה טובה ורחבה...

ספר ויקרא פרק יח

(כד) אל תטמאו בכל אלה פי בכל אלה נטמאו הגוים אשר אני משלח מפניכם: (כה) ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את ישביה: (כו) ושמתם אתם את חקתי ואת משפטי ולא תעשו מפל התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוככם: (כז) כי את כל התועבת האל עשו אנשי הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ: (כח) ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה פאשר קצה את הגוי אשר לפניכם:

ספר מלאכי פרק ג יב

ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר ה' צבאות:

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף נג/ב

אמר רבי יהושע בן חנניה... פעם אחת הייתי מהלך בדרך, והיתה דרך עוברת בשדה והייתי מהלך בה. אמרה לי תינוקת אחת, רבי לא שדה היא זו? אמרתי לה לא, דרך כבושה היא. אמרה לי ליסטים כמותך כבושה.

* * *

ספר יהושע פרק ב יא

ונשמע וימס ללבנו ולא קמה עוד רוח באיש מפניכם פי ה' א-להיכם הוא א-להים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת:

ילקוט שמעוני יהושע - פרק א - רמז י

רחב שיירה [הותירה] בחללו של עולם. בא משה ואמר "אתה הראת לדעת וגו' עד ואין עוד", אפילו בחללו של עולם.

* * *

ספר יהושע פרק ב יח

הנה אנחנו באים בארץ את תקנות חוט השני הזה תקשרי בחלון אשר הורדתנו בו...

ספר ויקרא פרק יד ד

וצהה הפהן ולקח למטה שתי צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב:

רש"י: ועץ ארז - לפי שהנגעים באין על גסות הרוח: ושני תולעת ואזב - מה תקנתו ויתרפא? ישפיל עצמו מגאותו כתולעת וכאזב:

מדרש תנחומא בשלח פרק ט

"אל תיראי תולעת יעקב" (ישעיה סא). למה נמשלו ישראל לתולעת? לומר לך מה תולעת הזה אינו מכה את הארזים אלא בפיו, והוא רך ומכה את הקשה, כך אין להם לישראל אלא תפלה.

ספר שמואל ב פרק ו כב

ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני

ספר תהילים פרק כב ז

ואנכי תולעת ולא איש

ספר בראשית פרק כה ל

ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה פי עניף אנכי על כן קרא שמו אדום:

משנה מסכת אבות פרק ד ד

רבי לויטס איש יבנה אומר, מאד מאד הוי שפל רוח, שתקנות אנוש רמה.

ספר שיר השירים פרק ד ג

כחוט השני שפתתיך ומדבריך נאנה:

תלמוד בבלי מסכת כתובות דף יז/א

הכי משרו קמי כלתא במערבא [כך שרו בפני הכלה בא"י]: לא כחל ולא שרק ולא פירכוס ויעלת חן

ספר משלי פרק יא טז

אשת חן תתמך כבוד

ספר משלי פרק כט כג

...שפל רוח יתמך כבוד